

Bert Vertelt Wat Hij Leest

Abrahams Godsdienst

De ISIS inspiratiebron

[Bert Hamminga](#)

Abrahams Godsdienst

De ISIS inspiratiebron

[Bert Hamminga](#)

De ondoenlijke Grieks-Romeinse leeslijst der Klassieken kontrasteert sterk met de wat je overkomt als je de bijbel leest. Dat kost niet meer dan een maand, en je weet er meteen heel wat meer van dan de gemiddelde gelovige. Wat historisch-theologische literatuur erbij over het Christendom en je kunt het geleerdste Christelijke gesprek begrijpen. Nog een weekje hetzelfde met de Koran en, behalve dat je het niet uit het hoofd kent kun je prima meedoen met de Moslims. Er is wel meer, in alle Abraham-stromingen maar dat zijn meestal vergeefse pogingen geleerd te doen en zelf zijn ze het meeste al weer vergeten. Het was ook niet nodig, want zonder er veel van gelezen te hebben frequenteerden een paar eeuwen na de aankomst van de Christelijke missionarissen in het Romeinse Rijk alle lagen van de bevolking alleen nog Christelijke kerken (van Spanje tot Turkije, van Syrië tot Marokko). Hun eigen klassieke tempels hadden ze verwoest, en hun literatuur hadden ze verbrand. Het meeste daarvan zullen dus door deze drieste bekering nooit meer kunnen lezen. Hoe ze toen die geleerde en beschaafde Antieke mensen zover hebben kunnen krijgen begrijpt eigenlijk nog steeds niemand. Nou ja, er zijn natuurlijk miljarden mensen op de aarde die denken het te weten en dan gaan vertellen dat het kindeke Jezus werd geboren enz enz. Het zal duidelijk zijn dat ik het zo niet bedoel. Maar ik ben er diep van overtuigd dat we in een betere wereld terecht zouden komen als ongelovigen zich er niet simpelweg zouden beperken gelovigen dom en belachelijk te vinden. Natuurlijk is er geen god, maar wie kan er nu niet geïnteresseerd zijn in de vraag waarom de christelijk stijl van leiderschap zo goed werkt? Waarom het besluit van de Franse revolutionairen en

van de Sovjets om Abraham's godsdienst af te schaffen, om de mensen eerlijk uit te leggen hoe alles in het echt werkt, totaal mislukten, en waarom de volstrekt ongelovige Napoleon het Katholicisme weer invoerde, waarom de ongelovige leiders van de verst voortgeschreden grootmachten ter wereld de confrontatie met het christendom nog immer wijselijk mijden en blijven dingen naar de gunst van de ongelovige leiders der gelovigen?

Voor deze beknopte geschiedenis van de methoden en de doeleinden van de religies van Abraham (de Joodse, de Christelijke en de Mohammedaanse religie) heb ik mij opnieuw door alle literatuur geworsteld die ik gelezen had, en er nog wat nieuw bijgenomen, waarbij ik mij liet leiden door mijn doel nauwkeurig de werking te begrijpen van deze verbijsterende revolutie van de menselijke samenleving aan deze kant van de aarde.

De Joden

Het Christendom en de Islam ontspringen uit het Joodse geloof, daarom heet deze groep religies in het Engels ook wel *Abrahamic*, naar de gemeenschappelijke aartsvader. De Romeinse literatuur vermeldt dat de Joden op een gegeven moment in Egypte woonden, waar ze irritant overkwamen door hun weigering respect te tonen voor de Egyptische goden, maar ze werden pas verbannen toen ze een besmettelijke huidziekte kregen. Die schijnt later gelukkig weer over te zijn gegaan. Ze trokken richting Syrië, onder een leider waarvan de Romeinen de naam ook konden vertellen, Mozes, ze vochten zichzelf Palestina in en wisten zich daar te handhaven. Daar kwamen ze onder controle van het Romeinse Keizerrijk.

In de klassiek-Romeinse opvatting was een tempel een zenuwcentrum waar men zich in verbinding kon stellen met de goden. De priesters daar boden diensten aan als een openbare winkel. Een Persische Zoroastriaan kon gewoon het Griekse orakel van Delphi raadplegen. Het totale aantal der goden werd als onbekend beschouwd. Niemand stond verbaasd als het eens over een god ging waar men nog nooit van gehoord had. Na enige navraag bleken sommige van die goden wel bekend te zijn, maar onder een andere naam. Andere waren echt nieuw, en als die unieke verschijningen werden aanbeden door pas overwonnen volkeren dan kwam er meestal een tempel voor zo'n god in Rome, ter erkenning van de nieuwe banden. Tempels voor de keizer van Rome, zelf een god, schoten als paddestoelen uit de grond in nieuwe gebieden van het Keizerrijk, zonder dat daar ophef over kwam.

Behalve bij de Joden. Er wordt altijd geroepen dat dat was omdat die maar één God kenden, maar het Oude Testament schrijft anders: er waren er *wel* andere goden maar een Jood mocht ze niet *aanbidden*.

"De Israëlitenv behandelde Jahwe weer slecht: ze dienden de Baals en de Ashtaroth, de goden van Aram en Sidon, de goden van Moab, de goden van de Ammonieten en de goden van de Philistijnen [weten die Palestijnen dat nog wel?]. Zij verlieten Jahwe en dienden hem niet langer." - Rechters 10,6 / "Jahwe zegt: ik maak iedereen af in Moab die offers brengt op de hoge plek en zijn wierook brandt voor zijn goden" - Jeremia 48,35

Maar al bestonden die goden van die Moabiten echt, het bleken doetjes toen de Joden zich weer met Jahwe hadden verzoend, met de pink sloegen ze ineens de Moabiten de hersens in:

"De rivier van Dimon is een bloedstroom geworden, maar het ergste moet nog komen, want ik stuur leeuwen naar Dimon, af op alwie ontsnapt van Moab, en ook op de overlevende achterblijvers" - Jesaja 15,9

Sindsdien zat het er goed in: Jahwe is het helemaal, al waren de meeste andere goden niet of veel minder jaloers op andere goden dan deze Jahwe. Geven en nemen. Teambuilding is offers brengen. Zo blijft je samen sterk, hoewel - in die tijd - natuurlijk niet zo sterk als de Romeinen. Die kun je militair niet overwinnen maar uit angstig respect voor Jahwe aanbaden de Joden de Romeinse keizer niet, al kon dat problemen opleveren.

Het maakte de Romeinen, lees je aan de andere kant, weinig uit, zolang het over Jupiter, Saturnus en andere grote goden ging. Eigen risico. Israël was ver van Rome. Maar de Joodse weigering de keizer te aanbidden, of althans hem als god het verschuldigde respect te tonen werd als irritant ervaren. Het had in de lijn gelegen dat Jahwe in Rome een tempel zou hebben gekregen. Zo'n ding zou al gauw twee keer zo groot zijn geworden als wat Hij tot nu toe daar tussen de kamelen had gekregen. Maar dat had dus geen zin. Daar werd ook niet om gevraagd. Nee dank U. Het lidmaatschap van de Jodendom was gesloten en bij geboorte bepaald. De rijkste buitenstaander kwam er nog niet in, de armste Jood kwam met geen mogelijkheid weg.

De nieuwe uitvinding in die tijd, het Christendom week af van de Joodse traditie door het lidmaatschap voor niet-Joden open te stellen. Tegelijkertijd werd het verbod andere goden te eren aangescherpt door hun werkelijke bestaan zelfs te ontkennen. Zij waren slechts drogbeelden gecreëerd door Satan, voor wie

ernstig werd gewaarschuwd, een behoorlijk angstaanjagend type. Een initiatierite werd bedacht: dopen. Na de doop hoorde je erbij. Je moest ineens van alles en mocht ineens van alles niet wat voor anderen heel gewoon was. Open lidmaatschap maar niet-leden mogen nergens aan meedoen. Dit was vreemd voor de Joden, en evenzeer voor Klassieke Antieken, die nu met een monster te maken kregen dat ook niet-Joden kon verzwelgen. En dat deed hij. Dopen is onderdompelen in water, een wijd verspreid ritueel van symbolische vuilverwijdering. Maar, voor het eerst bij de Christenen kwam je er een religieuze groep van gereinigde mensen mee binnen, en je liet de wereld van de "vieze" mensen achter je.

Door de ethnische opening kwam het nu op de Romeinen af. Tot in hun eigen straten in Rome werden mensen bekeerd tot het Christendom. Ze kwamen 's nachts bij elkaar, wat algemeen onder de Romeinen schunnig gevonden en al eeuwen verboden was. Als een Romeinse stad werd bedreigd door ziekten of door de barbaren, en er werd driftig tot de machtige Romeinse goden gebeden, deden die Christenen niet mee, dus als het mis ging kon het daaraan gelegen hebben. Hier en daar begonnen vervolgingen. De vroege Christelijke missionarissen waren kennelijk in staat hun verse kuddes in zo'n hachelijke positie te brengen en daar zelfs munt uit te slaan: het aantal bekeerden bleef groeien. Wat voor middelen hadden deze nieuwe geestelijke leiders om dit te bereiken?

... de losgeslagen kop van hoofdmissionaris Paul licht op, heidenen in ontzetting (Enrique Simonet 1887) ...

1. Openbaring: de gevestigde godsdienstige ideeën van de Klassieken waren voortgekomen uit de samengevoegde en georganiseerde wijsheid van velen. In discussies over godsdienstige ideeën werd *geargumenteerd*. Redenen werden gewogen. Het was filosofie. Men luisterde naar de mensen die het meest gelezen hadden en het verstandigst konden redeneren: geleerde filosofen. De Christelijke missie ging heel anders te werk: men poseerde als boodschapper van een profeet, die het woord van God had gesproken. Geen discussie, geen redeneringen, dat scheelde een enorme rompslomp. Neem het aan of wijs het af en brand eeuwig in de hel. Voor zo'n keus is geen opleiding nodig. Iemand kan het je in een halve minuut vertellen en dan weet je meteen wat je moet kiezen. Geen slechte binnenkomer in het Romeinse Rijk. Allemaal soft targets.

2. Onsterfelijkheid van de ziel. Het Christendom maakte een heel stuk meer van het leven na de dood dan het Jodendom, dat daar geen eenduidige opvatting over heeft. Sommige Joden geloven in een soort van hel, anderen geloven dat slechte mensen vernietigd worden bij hun dood. Goede zielen gaan volgens sommigen naar een soort hemel, maar volgens anderen wachten ze op een of andere manier ergens tot de messias komt. Voor Joden zit de reden om een goed mens te willen zijn niet in hoop en vrees voor het hiernamaals. Dat hebben de Christenen bedacht. Niet dat je in het nieuwe testament zo precies te horen krijgt hoe de hemel er uit ziet, maar de Christelijke mozaïeken uit de Laat-Romeinse tijd beelden de hemel af in de verbijsterende resolutie die we later in woorden (want beelden werden toen verboden) in de Koran zouden zien weergegeven. [\[meer\]](#)

3. De Duivel. In de Antieke tijd waren er veel goden. Die kon je mee of tegen hebben. Had je ze tegen dan was het oppassen geblazen. Bij een stevige oorlog hadden beiden zijden altijd wel een paar goden aan hun kant. De religies van Abraham werken niet alleen met één enkele god, er is ook maar één duivel. En je hoeft je niet meer af te vragen of die mee of tegen is. Die is altijd en overal tegen je en mag je dus absoluut geen kans geven. Dat vereenvoudigt de zaak natuurlijk aanmerkelijk. Ziekte, dood, tegenslag, het kwam voortaan allemaal van één adres. Deze Satan was niet gewoon een beetje een pestkop. Hij slaat je in de ketenen, doorsteekt je met scherpe en botte voorwerpen, en werpt je dan op het vuur. Vroeger kon je dan nog denken ach, dan ben ik er geweest, maar dat werd ook veranderd: je ziel is *eeuwig*, en staat dan dus *voor eeuwig* in de hens. En dat in een tijd dat iedereen wel eens meemaakte hoe iemand doorstoken werd en in de brand gezet, een zwaar traumatiserende ervaring en niet het Hollywood vermaak waar de tegenwoordige zwaar verdunde

Christen aan wordt onderworpen. Als gedoopte Christen had je in de begintijd als het ware uit de voorverkoop een soort toegangkaart voor de hemel, maar met de groei van het aantal bekeerden en de Apokalyps van Johannes werd dat gedegradeerd tot een toegangkaart voor een zitting ("het laatste oordeel") waar je ziel slechts in aanmerking kwam voor beoordeling. Als die goed zou zijn ging je door naar de hemel. Johannes zei er wel bij dat Christenen die het "stigma" door de heidense regering op het voorhoofd gebrand kregen daarmee al waren doorgelaten en na een rustig wachten "onder het altaar" tot het einde der tijden, direct uitverkoren waren. Er waren inmiddels in Anatolië uitgebreide razziaas waarbij hardnekkig bekende Christenen werden gebrandmerkt. Op dat hardnekkig bekennen zette Johannes zo de allerhoogste beloning. Voor de rest der Christenen werd het laatste oordeel werd ingevoerd. Angst en onzekerheid!

4. Onzichtbaarheid. Christelijke leiders verzetten zich fel tegen het afbeelden van God. Voortaan zag de religieuze macht je overal, Satan niet uitgezonderd, maar was zelf onzichtbaar. Iedere soldaat met slagveldervaring kan bevestigen dat je vrij zenuwachtig wordt van zoiets.

5. De familieband. Zo dicht heeft een profeet nog nooit bij zijn god gestaan. Profeten werden in het Jodendom gezien als mensen die het woord van God aan de mensen konden overbrengen. Op zich al handig, want een profeet is natuurlijk ontslagen van de verplichting om alle oude wijsheden eerst te lezen en met argumenten te komen. Later zou Mohammed ook zo'n profeet zijn, die zei er rustig wel eens bij: "ja ik begrijp ook niet precies wat God daarmee bedoelde maar zo zei hij het". Jezus sloeg echter alles: hij was niet een zomaar gekozen boodschapper, hij was de zoon en sprak namens God, zijn eigen vader!

Nieuw in het Christendom waren derhalve:

1. Een totaal nieuwe dimensie van gloeiend heet vlammen gevaar voor de zondaar, onder beheer van een alleenheersende duivel, de machtigste ooit
2. Het nauwste pad ooit, maar tot dan toe ongehoord aangename perspectieven voor de rechtgelovige
3. Dit alles op een volstrekt nieuw niveau van absolute en iedere beredenering overbodig makende zekerheid, namelijk niet slechts uit een menselijke profetische boodschapper vergezeld van wonderdoening als bewijs, maar zelfs eentje met de nauwst denkbare familieband met de hoogste macht van het universum: het was zijn bloedeigen vader.
4. De bisschop, persoonlijk, of iemand met het mes op diens keel, krijgt een comfortabele vrijheid in het invullen van details van goed en kwaad aan de orde van de dag

De competitie

Vooraf: enkele woorden waarvan de betekenis in de geschiedenis sterk is veranderd. Er is een groot verschil tussen ons eigentijdse gebruik van de woorden *godsdiens*, *filosofie* en *wetenschap* en dat van de de Antieke tijd waarin het vroege Christendom verscheen, en dat is niet toevallig: dat alles werd heel anders gezien. En de klassieke Romeinse geleerden zagen het weer anders dan de vroege Christenen. Zo kun je eigenlijk alles op drie manieren vertellen, 1. Klassiek, 2. Christelijk en 3. modern.

Het eenvoudigst was het voor de echte oude Christen. Die kende alleen de waarheid van God uit de Bijbel. Wat wij nu

filosofie en wetenschap noemen was voor zo iemand allemaal het werk van Satan. Klaar.

Voor de klassieke Romein waren de vragen welke goden er waren, wat ze konden, wat ze deden en hoe wij ons tegenover hen moeten opstellen allemaal filosofische vragen. Het woord religie werd gebruikt als de praktijk van wat je op grond van je filosofie deed voorzover het betrof het dienen van de goden. Daarnaast leerde de filosofie je de wiskunde, de banen van de planeten, de juiste organisatie van een landgoed, enz. gewoon alle dingen waar je in het leven mee te maken hebt. Het dienen van de goden was daar een onderdeel van.

Voor de echte eerste Christenen hoefde de hele Romeinse "filosofie" dus niet meer. Het ging voortaan slechts om het woord van God. Maar het Christendom werd groot, en verstandige mensen besloten het niet langer te bestrijden en er maar bij te gaan, dan kon je er misschien nog iets aan doen. Die kringen slaagden erin de Christelijke zaak ietsje open te breken en mondjesmaat wat filosofie binnen te smokkelen, allereerst een paar beginselen van Plato en zijn filosofische volgelingen. Natuurlijk, erkenden zij haastig, daar kunnen fouten in zitten, maar die kunnen we er met hulp van de Bijbel toch wel uithalen? En zou God zulke wijze mensen als Plato niet een beetje als voorboden geschapen hebben? Dit lukte, en zo smokkelden neerhurkende Romeinse geleerden wat filosofie in het Christendom. En filosofie, dat ging over alles. Wiskunde, natuurkunde, de leer van de huishouding, allemaal "filosofie". Veel later, in de in de 18e eeuw, is men in West Europa dergelijke "vakken" apart gaan zetten als "wetenschappen". Zij werden zo uit het vak "filosofie" verwijderd, en zo is als "filosofie" bij ons overgebleven al, wat niet als zelfstandige wetenschap telt. Een beetje een rariteitenkabinet in een verre uithoek van een universiteit. Zo zijn de filosofen tegenwoordig, een eeuw of 17 na de razzia

van de vroege Christenen ten tweeden male gereduceerd tot de foaienpot. Als je in zo'n tegenwoordige filosofische faculteit rondloopt denk je meteen: ze verdienen ook niet anders.

Terug naar de eerste uitkleding van de toen nog alomvattende filosofie, door de vroege Christenen. Het Christendom was *als religie* de baas, de filosofie mocht achteraan in de kerk zitten als zij zich koest hield. Zo zat er eeuwenlang een beetje Plato in het Christendom. Voor de liefhebber. Maar dat was slechts een enkeling. Veel later, tegen de 13e eeuw, gingen de steden groeien en kwamen er meer Plato-lezers aan de "universiteiten", dat was een nieuwe uitvinding in West Europa. Toen gebeurde een ramp. Reizigers uit Cordoba (Zuid-Spanje) kwamen terug in Parijs met stapels afschriften van manuscripten die ze daar in de Arabische bibliotheken hadden gevonden: Aristoteles. Thomas van Aquino vocht als een leeuw tegen deze reizigers, en liet er ook een paar vermoorden, waaronder de briljante Siger van Brabant, maar de opwinding over Aristoteles was te groot. Iedereen wilde het lezen, desnoods stiekem en in doodsangst voor ontdekking. Er bleef Thomas niets anders over dan als een haas aan het werk te gaan en zoveel mogelijk Aristoteles met de Bijbel te verenigen. Een hele plank met boeken vol lijvig geknoei, maar daarmee redde hij het Vaticaan en het is alleen maar terecht dat hij daarvoor tot heilige is verheven. "Filosofie" heette het allemaal nog in alomvattende zin, en hij schreef bijvoorbeeld over de rente, de wiskundige waarheid en de planeten, allemaal onderwerpen die tegenwoordig allemaal onder het vaandel marcheren van een of andere aparte "wetenschap".

Toen werd het nog erger. In navolging van de ambachtslieden in die opkomende steden gingen de filosofen instrumenten maken en experimenten doen om te zien hoe dingen gaan en werken. Galileo ging telescopen maken. De aarde en de

planeten bleken heel anders te lopen dan in de Bijbel stond. De Venetiaanse admiraals waren blij met de verbeterde navigatie, en Galileo's telescoop was een tijd militair geheim, maar de Christenen begonnen die experimentele filosofen te straffen, gevangen te zetten, te verbannen en te verbranden. Die admiraals hebben Galileo uit het vuur gehouden. Descartes vluchtte naar de Calvinistische Nederlandse Republiek, waar hij in een toch daar ook flink belaagde groep geleerden terecht kwam, niet alleen boeken gingen er regelmatig in de fik, er sneuvelde ook nog regelmatig een schrijver. Descartes zelf (inmiddels overleden) werd aan de Universiteit van Leiden middels een officieel plakkaat van het College van Curatoren op 17 januari 1676 verboden. In Amsterdam hebben ze nog een goed lopend museum met de maratelwerktuigen die bij deze christelijke onderdrukking werden gebezigd.

Godsdienstige stromingen in het Romeinse Rijk, te verslaan door de Christenen. In twee opzichten hadden de Christenen eigenlijk geen concurrentie. Ten eerste beschikte geen enkele bestaande religieuze stroming over een geunificeerde en gepersonaliseerde bron van alle kwaad met een ADHD die maar in de buurt kwam van die van Satan, voorzien als die was van onbeperkte voorraden brandbaar materiaal, zelfs de *Druïden* niet, één van de weinige groepen die er in slaagden ook vervolgd te worden, en wel wegens het offeren van mensen door slachting, roosteren en consumeren (zoals de Haagse gereformeerden later trouwens ook deden met de gebroeders De Witt in 1672 [[meer](#)]). Ten tweede, nergens in de competitie werd het betuigen van respect voor andere goden gezien als iets waarvoor welke duivel dan ook onmiddellijk uitrukt.

Dat de christenen er in slaagden vervolgd te worden in het Romeinse Rijk is zeer bijzonder. Behalve die Druïden werd er nog één andere splinter vervolgd, de deelnemers aan de *Bacchanalia*. En er waren heel erg veel godsdienstige groeperingen! Ze kwamen in privé-sessies bijeen, normaal gingen de groepen in vrede met elkaar om en wisselden ontspannen hun "filosofiën" uit. Reizigers, zeg een Persische Zoroastriaan in Delphi, Griekenland, kwamen in een tempel hun orakel-mededelingen en hun toeristische informatie halen. Op de stoep kon je hem met een Romein uit het Spaanse Ebrodal in onderling niet eens zo gek verschillend misschien iets moeizaam Grieks hun goden horen vergelijken: "O doet hij handel en reizigers? En is hij de god van de dieven? Die hebben wij ook, bij ons heet hij Mercurius". Ze bleven waarschijnlijk met een paar zitten die de ander niet had. Logisch. Je kunt niet alle mensen kennen, alle goden ook niet. Een stuk of 50 goden waren algemeen bekend in het Romeinse Rijk. Eén van hen was de huidige keizer. Natuurlijk had geen enkele Romein en geen enkele vreemdeling er moeite mee deze god respect te betonen. In pas veroverde gebieden kreeg de keizer een tempel, de goden werden symmetrisch gesynct en bijzonder vereerde goden van de overwonnenen kregen vaak een eigen tempel in Rome.

Bekende godsdienstige stromingen in die tijd waren:

- *Pythagoreërs* Pythagoras (570-495 BCE), Neopythagoreanisme was een herleving in de 2e eeuw voor Chr. tot de 2e eeuw na Chr. Zuivering van de ziel door de materiele behoeften te beheersen [\[meer\]](#)
- *Neoplatonisme*, de belangrijkste filosofische (dus ook religieuze) stroming van de Laat-Antieke tijd, na enige diplomatie ook gerespecteerd door intellectuele vroeg-Christenen. Is Platonistisch doordat de materiele wereld gezien wordt als een ondergeschikt fenomeen, dat begrepen moet worden door de "ware" wereld, namelijk die der ideeën, te analyseren [\[meer\]](#)
- Oorspronkelijke Germaanse (Gothische) godsdiensten. Bronnen spreken elkaar druk tegen. Vele goden ontleend aan natuurverschijnselen als zon, maan, onweer. [\[meer\]](#)
- *Zoroastrianisme*: de belangrijkste godsdienst van het Perzische rijk. De krachten van goed en kwaad, vertegenwoordigd door goden van allerlei soort zijn gelijk in macht [\[meer\]](#)
- *Mazdakisten* (*Mazdak*) een Perzische anti-establishment "egalitaire" dualistische cosmologie Zoroastroïde afscheiding, die de Shia kan hebben beïnvloed. [\[meer\]](#)
- *Manichaeers* (Mani 216-76) dualistische Zoroastroïde cosmologie die zich van Perzië verspreidde tot Spanje en China [\[meer\]](#)

- *Hermes Trismegistus* zuivering van de ziel, felle verdediging van het bidden voor beelden, dus ook tegen Christenen. Hechten aan de methode van de dialogo [\[meer\]](#)
- *Orakels van Chaldaea* (genoemd vanaf 2e eeuw na Chr.) transcendente entiteiten (als goden) worden "intellecten" genoemd. Inspireerde de hermetische leer [\[meer\]](#)
- *Gnosis*, een secte die een groeiend aantal geleerden tegenwoordig als stiekem Christelijk beschouwt. Bijv. Valentinus (100-160) een Christen die afviel na gepasseerd te zijn voor de functie van bisschop van Rome, en de "kinderen van het begrip voor het hart" stichtte, met o.a. de leerstelling dat de Here Jezus niet poepte. [\[meer\]](#)
- *Mithra* in het Romeinse Rijk. Een secte met 7 graden van initiatie, prominent in Rome. De naam is van een Zoroastriaanse zamata maar daar ze lijken niets van begrepen te hebben [\[meer\]](#)
- *Orphisme* Zielsverhuizing. Ascetische levensstijl [\[meer\]](#)
- *Helios*, oorspronkelijk een Griekse Titaan, (god van de) zon. In 274 emancipeerde de Romeinse keizer Aurelianus de dienst [\[meer\]](#)

Een paar eeuwen na aankomst van de eerste Christenen had de bekering de kritische massa bereikt en hadden de Romeinen hun eigen tempels vernietigd, een zware en tijdrovende arbeid. Eenvoudiger was het verbranden van hun eigen literatuur. Alle bovengenoemde godsdienstige stromingen werden rigoreus vervolgd alsmede de afvallige Christenen: de Arianen, de Kopten en de Nestorianen. Dit ging door tot het rijk in de 5e

eeuw veroverd werd door de tolerante Ariaans Christelijke Visigothen, die zich vestigden als een ethnisch gesloten bovenkaste. Een afweerhouding van de onderworpen Romeinse Christenen (Athanasiaans, i.e. van de heilige drie-eenheid) krijgt van deze kastevorming wel eens de schuld. In 589 besloot deze Visigothische elite over te gaan op het drie-eenheid-Christendom van de onderkaste der Romeinen, wellicht beweging terwille van een betere controle van binnenuit. Van de taal van de bovenkaste der Visigothen in bijv. het Spaans is ook bijna niets te vinden. Zij hebben kennelijk, wat wel vaker is gebeurd, terwille van efficient bestuur hun eigen taal opgegeven.

De Klassieke mening over het Christendom

In de aanloop naar de vernietigende Christelijke catastrofe schreef menige klassieke filosoof afkeurend over het Christendom. Van wat er daarvan over is [\[meer\]](#), verdoen in ieder geval Celsus en Porphyrius hun tijd met het beargumenteren hoe onwaarschijnlijk het Christelijke verhaal wel niet is. Onze tegenwoordige ideeën over deprogrammeren (zekerheid bieden, alle oorzaken van angst wegnemen, luxe inclus, want ook daar kan de duivel achter vermoed worden) vind je er niet. Het werkte nog averechts ook, want hoe onwaarschijnlijker hoe wonderlijker en dat is natuurlijk het werk van God. En de Christenen maakten korte metten met deze kritiek: allemaal Satan's werk, alleen al van het lezen kon je hij je voor eeuwig in de brandende hel trekken, maar doe je precies wat de bisschop zegt dan kan er niets gebeuren.

Toen het Christelijke gevaar in volle ernst werd gezien gingen heidense autoriteiten het Christendom verbieden en bestraffen. Maar de angst voor de Christelijke Satan leidde tot harde weerstanden die er toe leidden dat uiteindelijk ook

voorhoofden werden gebrandmerkt van Christenen die hun geloof niet af durfden te zweren. Dat leverde in eerste instantie veel afvalligen op, maar vele Christenen gingen er voor in de rij staan, nadat Johannes had "gezien" dat dat brandmerk speciaal door God in omloop was gebracht voor martelaren van God als VIP kaart naar de hemel. Dit is de basis van het Apokalyps-verhaal. Wie het niet op zijn voorhoofd had moest het laatste oordeel maar afwachten. God liet de Romeinen als het ware vuurdopen.

Toen verscheen keizer Julianus op het toneel. Een beetje laat, de keizers vóór hem hadden zelfs al gemeend zich als Christenen te moeten voordoen, maar hij wekte de indruk dat hij het tij nog had kunnen keren ware hij niet op zijn 31ste gesneuveld in een krom ongeluk op het slagveld. Hij was zelf Christelijk opgevoed, maar was zelfstandig blijven denken, vond het als kind allemaal al een beetje verdacht klinken en was toen hij keizer van het Westen werd al vier jaar officieel uitgetreden. Had inmiddels zelf duchtig de klassieken bestudeerd. Een ideale combinatie van c.v. en maatschappelijke positie om het Christendom te keren. En dat deed hij! Bij het lezen van zijn brieven moet je bedenken dat deze man bij koppigheid van onderdanen ook iemand kon ontslaan of een crisisteam sturen. Hij houdt het simpel ook: hij gebruikt zijn status als succesvol afvallige, zeer ongemakkelijk voor Christenen ("God waar blijft die Satan nou?"), en stelt dat de "atheïsten" (met die term duidt hij de Christenen aan) door hun eigen duivel worden besmet met knorrige lichtgeraaktheid waardoor ze het liefst geboeid in kettingen in woestijnen rondlopen. Maar de mens, zegt Julianus, is van nature een aardig en sociaal dier [hij gebruikt het woord dier!]. Onvervaard krijgen de Christelijke advocaten van de duivel er van langs: "zij roepen hard 'Wordt gegrepen door angst, wees bang voor vuur, vlam, de dood, een mes, een tweesnijdend

zwaard'; daarmee vele namen gevend aan de schadelijke macht van het vuur. Maar je kunt beter opletten en zien hoe inferieur deze leraren van het woord van God zijn aan onze dichters". Ze verspreiden niet alleen onwaarheden maar ze weten het zelf bliksemsbest: "Iedereen die het ene denkt en het andere leert laat zien dat hij nog meer verstoken is van deugd dan van geleerdheid".

De maatregelen van Julianus waren hard en liberaal tegelijk: arresteer alleen de onderwijzers die leren wat ze zelf niet geloven. Precies de maatregel die in onze eigen tijd ook het meest nauwkeurig gericht zou zijn op de daders: pausen, bisschoppen, imams, ISIS-leiders en al het andere tuig dat meeeet uit de Abrahamistische ruif.

Maar de Christelijke volksverlakkers overleefden ook Julianus. Onder Christelijke keizer Theodosius begonnen de Romeinen, bekeerd, ondanks pleidooien van Libanus aan het hof [\[meer\]](#), hun eigen klassieke tempels te verwoesten.

De wegen van het Abrahamisme

De zoon-van-God status van de Christelijke profeet bleek in de missie een erg effectieve klapper. Toen de Romeinse wereld grotendeels was bekeerd gingen Christelijke infighters met speciale opvattingen over het "zoon zijn" hun eigen carrière in de kerk bevorderen. Dat werd ruzie. Tijdens een concilie in Ephesus in 449 werd Flavianus, de bisschop van Constantinopel aan het altaar doodgeslagen door aanhangers van de patriarch van Alexandrië die dacht overal nog overheen te kunnen door te stellen dat Jezus God zelf was.

Ook daarna konden de heren het niet eens worden. Voor het Westen kwam een concilie later (Chalcedon) de heilige drie-

eenheid uit de bus: daarin zijn God de vader, Jezus de zoon en de heilige geest ongelijk aan elkaar maar samen een drie-eenheid. Pope Dioscorus van Alexandrië hield de poot stijf, en een andere gewetenloze rauwdouwer, Nestorius, die het er op hield dat Jezus een menselijke en een goddelijke aard had vertoond maar dat de twee geen eenheid hadden gevormd, kon zijn tweede plaats ook niet verkroppen, werd ontslagen als aartsbisschop van Constantinopel en verzamelde een aanzienlijke kudde in het Midden-Oosten, tot Persië aan toe.

Juist vóór het uiteenvallen van het Christendom had de Constantinoplaan Ulfilas ("Kleine Wolf" in het Gothisch), zelf een half-Gooth, van de Christelijke keizer weg gemogen om het Noorden te gaan bekeren. Dat was in 348. Hij vertrok, ontwierp wat nu het "Gothische" alfabet heet, dat je nog steeds moet leren om Duitse boeken te lezen van voor de Tweede Wereldoorlog, liet de Bijbel ermee in de Gothische talen kopiëren, wat ons, kan ik mij niet anders voorstellen, dat toch redelijk uniforme Duits moet hebben opgeleverd, want je gaat niet bij elke stam de Bijbel weer anders opschrijven. Zo'n boek, en dat je zo'n ding kunt leren lezen, moet op zich al een openbaring geweest zijn voor die Gothen in de vierde eeuw, dat kwam er nog even als een extra wonder bij.

Hoe dan ook, het succes was verbijsterend: hij bekeerde bijna alle Germaanse stammen tot het Ariaanse Christendom waarin Jezus de laatste profeet is, de beste tot nu toe, maar wel gewoon een mens. Die eenheid van de ontworpen Gothische Bijbeltaal, zal de communicatie van grote Gothische legers op het slagveld ook ten goede zijn gekomen. Wat zou kunnen verklaren waarom de Gothen het daar tegen het Zuiden snel beter gingen doen en uiteindelijk het grootste deel van het Romeinse Rijk compleet onder de voet liepen en zich er als superieure bovenkaste vestigden.

De mensen van Ulfilas kregen een aantal Germaanse stammen niet mee in het Arianisme, o.a. de Franken, die een dikke eeuw later Frankrijk veroverden, Duitssprekenden, die daar als overheersers in Gallië dat Keltische Latijn leerden dat nu vreemd genoeg "Francofoon" genoemd wordt door de Fransen waarvan er toch menigeen nog een eer in stelt het echte Frankisch (Duits dus) niet te spreken. Deze Franken werden pas na de doop van hun Koning Clovis in 496 bekeerd, een dienst in dat zwaar verbasterde Latijn van de toenmalige Gallische clerus en wel meteen maar liefst tot het Katholieke Chalcedonische Christendom van de heilige drie-eenheid. Daarin zijn God de vader, Jezus de zoon en de heilige geest ongelijk aan elkaar maar samen een drie-eenheid (de onbegrijpelijkheid was zeer geschikt om bij het concilie van Nicaea een quorum van levensgevaarlijke clericale warlords op één lijn te krijgen).

De nieuwe coalitie ging onmiddellijk met de Ariaanse Gothen in oorlog. De splitsing van Europa in een Romaans zuiden en een Germaans Noorden is in die tijd ontstaan: De taalgrens van het Gothisch (Duits, Frankisch en Angelsaxisch) dwars door België, en dan door het Rijndal omhoog meanderend naar de Alpen, met de bijbehorende menselijke karakteristieken van spaarzaamheid, toekomstbewustheid en drankzucht aan de Noordkant, maar ten zuiden hele Germaanse volkeren die zich aanpasten aan de Romaanse taal en cultuur, tot Tunesië aan toe, begrotingstekorten, verfijnde keuken met alcohol slechts als component, en sex als voornaamste genotsmiddel, nam de definitieve plaats in die het nu nog heeft.

De werken in het Noorden, begin 8ste eeuw, van de bekende "missionarissen" Willibrord en Bonifacius behelsden het verbreiden van de Zuidelijke Nicaeaanse versie van het Christendom onder de Arianen. Het is nooit gelukt van de

Noord-Europeanen echte Katholieken te maken. Te duur met die aflaten en zo. Toen Rome acht eeuwen later nog meer geld wou voerden ze er als bezuiniging de Reformatie in en mocht de paapse clerus al weer oprotten.

De secten van Abraham

- Jodendom (etnisch), profeten worden als verder gewone mensen beschouwd
- Ariaans Christendom (niet-etnisch, Jezus is een mens)
- 451 De deling in nog drie sekten:

1. *Katholieken van de heilige drie-eenheid* (Concilies van Chalcedon, Nicaea)
2. *Kopten* (Egyptisch Orthodox) (Jezus is God)
3. *Nestorianen* Oosters Orthodox, tot in Sassanidisch Perzië, School van Edessa (Jezus heeft een goddelijke en een menselijke aard maar deze vromen geen eenheid) .

- 600 Islam: nieuwe secte, aanvankelijk een kleine kring van nog heidense semieten (Arabische Bedouinen). Mohammed beschouwde Jezus en zichzelf als gewone mensen. Het gebed was in aanvang gericht op Jerusalem in verwachten van de Joden en Christenen. Daarin teleurgesteld werd het gebed in 624 naar Mekka gedraaid. Na de dood van Mohammed (632) kwam er oorlog over het leiderschap, maar men was zo snel het slagveld op dat er geen tijd was geweest er zoals voordien gebruikelijk een geloofsartikel voor aan te grijpen of te ontwerpen. *Shia* en *Sunni* geloven aldus exact hetzelfde, maar erkennen een andere opvolgingslijn van leiders (Sunni kerkleiders beschouwen zich vaker geestelijk leider en stellen

dan in verhouding tot de wereldlijk heersers, Shia kerkleiders beschouwen zich gewoonlijk ook wereldlijk heerser)

Sunni 632 erkennen [Abu Bakr](#) als eerste [Caliph](#) *Shia* werden "volgeling", "factie", of "partij" van [Muhammad](#)'s schoonzoon en neef [Ali](#). De Shia vinden dat Ali de opvolger van Muhammad als [Caliph](#) was.

- 1054 Kerkbreuk in het gebied van de Katholieken van de drie-eenheid tussen de Griekse en de Roomse rechtgelovigen volgens Chalcedon (ruzie over: of de hostie wel of niet bladerdeeg moest wezen, the pretentie van de Paus in Rome van jurisdictie over het hele Romeinse Rijk, de status van Constantinopel in de Pentarchie, het Romeinse "filioque", de handhaving van het celibaat, en wie er precies mag confirmeren).
- 16e eeuw, Catholieken van de heilige drie-eenheid vallen uiteen in Rooms Katholieken, Lutheranen en Calvinisten. Van deze drie groepen blijven zich voortdurend splintergroepen afscheiden.

... het verbranden van al die kettters bleef een heidens karwei...

Islam

In aanvang (begin 7e eeuw) zag Mohammed zich als de volgende profeet, na Jezus, in de lijn vanaf Abraham. Hij verwachtte erkend te worden door Joden en Christenen. Het Islamitische gebed was ook nog gericht naar Jerusalem. Maar hij zag onvoldoende in hoe Arabisch hij het geloof had gemaakt van zuinigheid met water (geen doop) tot het versoepelen van de eis anderen te bekeren: dwang mocht in ieder geval niet meer, voor de Christenen een niet te tolereren tolerantie. De Joden en Christenen kwamen niet. Op 28 januari 624 keerde Mohammed het gebed naar Mekka.

De Arabieren verspreidden zich om een rijk te veroveren van Spanje tot Afghanistan. Dat ging zo snel omdat ze zich als bovenkaste vestigden, weinig bekeerden en zich beperkten tot het heffen van belasting. Joden en Christenen werden met rust gelaten maar vielen in het hoge tarief. Dat leverde onder de rijke Joden en Christenen wel verzoeken tot geloofsovergang op die tegen een zekere prijs werden gehonoreerd. Zo versterkten de rangen van de Arabische overheersende elite zich met de machtigsten der onderdrukten. In veel steden op het pad van de Arabieren was dit bekend en lieten men ze maar zonder zinloze gevechten binnen.

Waar een Arabische elite de leiding overnam verzamelde zij nieuwsgierig het weinige van de klassieke Romeinse literatuur dat aan de Christelijke vernietiging was ontsnapt. Bij enkele Arabische militaire setbacks slaagden de tijdelijk terugkerende Christelijke geloofleiders er soms in ook dat weer te laten vernietigen.

Sinds de Islam

De Arabieren vonden het wilde arme West-Europa van de 8^e eeuw niet het veroveren waard. Daardoor raakte men daar in het Noorden pas vijf eeuwen later, in de 13^e eeuw een beetje ingelicht over de Arabische cultuur en beschaving, en over het werk van Aristoteles ze daar hadden weten te redden. Dat werd overigens door de West-Europese Christelijke leiding als een grote bedreiging beschouwd.

Pas na de grote Europese pestepidemie, waaraan 80% van de Europese bevolking stierf begon de culturele subtiliteit in Europa enigszins toe te nemen. Tegen het einde van de 17^e eeuw had de Europese elite zich een meer wetenschappelijke denktrant verworven en was zij grotendeels bevrijd van het Christendom, dat in gebruik bleef als middel om de lagere klassen de controleren en disciplineren. Ongelovigen die met hun ongelof te koop liepen bleven daarom in bedwang gehouden worden door andere ongelovigen die de onwenselijke consequentie zagen van de verspreiding van het ongelof. Anderzijds werd het Christendom gereviseerd om het van maatschappelijk hinderlijke aspecten te ontdoen: de verwerving van kennis van de natuur werd vrij gegeven, de interventie van God met het menselijk leven werd voldoende beperkt om ruimte te maken voor inzicht in het het belang van voorzorg en maatregelen op grond van kennis van oorzaak en gevolg. Het Christendom werd zijn schadelijke tanden uitgetrokken.

Meer vragen dan antwoorden

Maar daarmee was het monster helaas niet bedwongen. Het is terug. Het heeft een nieuwe opleving. En dat moet ons herinneren aan de honderden miljoenen mensen die door

gelovige Christenen in naam van God zijn beroofd, verkracht en vermoord.

Hoe heeft dit allemaal kunnen gebeuren? De ambitie van de Franse revolutionairen en de Sovjets om het hele Abrahamisme af te schaffen en overal geduldig uit te gaan leggen hoe alles echt werkt bleek hovaardij. Mislukt. Napoleon herstelde de orde door na enig nadenken te kiezen voor het Katholicisme en de paus op te sluiten. Putin doet het Russisch Orthodox met het mes op de keel van de patriarch. Politieke leiders van de USA drukken zo veel mogelijk God in hun speeches en op hun geld. In onstabiele landen kunnen de herders van Abraham nog steeds goede zaken doen met de door hen zelf dolgedraaide ADHD kudde. En dan maar weer drones er op. Axis of Evil. Wie boos text dat zijn vader er een op zijn kop heeft gekregen komt op de shortlist van de NSA.

Hoe is het mogelijk? Zit het hem in de genetische variatie in de cortex van de menspopulaties van de laatste millennia? Je hebt er een ontzettende hoop eenvoudige hersenen voor nodig, want daar gaan er nogal wat van dood, en een paar ietsje betere, maar niet te veel: intelligentie moet je er niet bij hebben, dan dooft het vuurtje.

Of is het toch een wonder? God zei het zelf zeggen ze. Hebben ze misschien gewoon gelijk, het kindeke Jezus werd geboren en toen ...

English version and more books:

<http://asb4.com/bert-reads>

